ПРИЕТА НА КС 11.09.2026Г. УТВЪРДИЛ: ПРОФ. Д-Р А. БАЛТАДЖИЕВ, ДМ

ПРОГРАМА
ПО АНАТОМИЯ И КЛИНИЧНА ПАТОЛОГИЯ – I ЧАСТ ЗА СТУДЕНТИ
СПЕЦИАЛНОСТ МЕД. СЕСТРИ
ЗИМЕН СЕМЕСТЪР НА УЧЕБНАТА 2026/27 Г.
ЛЕКТОРИ: ПРОФ. Д-Р А. БАЛТАДЖИЕВ, ДМ,
ПРОФ. Д-Р И. КОЕВА, ДМ, ДОЦ. Д-Р Ф. ПОПОВА, ДМ
I КУРС, I СЕМЕСТЪР

СЕДМИЦА	**ЛЕКЦИИ** **2 уч. часа**	**УПРАЖНЕНИЯ** **2 уч. часа**
I. **15.09. – 18.09.**		
II. **21.09. - 25.09.**	Предмет и задачи на анатомията. Методи на изследване. Морфология и размножаване на клетката. **Тъкани** – определение. Епителна, съединителна, мускулна и нервна тъкан.	
III. **28.09. - 02.10.**	**Двигателна система.** Устройство на костите. Развитие и растеж на **костите.** Видове свързвания между костите: неподвижно, полуподвижно и ставно. **Стави** - устройство и видове. Кости и стави на гръбначния стълб и гръдния кош. Кости и стави на раменния пояс и свободен горен крайник. Кости и стави на тазовия пояс и свободния долен крайник. Кости и свързвания на черепа, мозъчен и лицев дял. **Черепът** като цяло.	
IV. **05.10. - 09.10.**	**Двигателна система. Устройство и форма на мускулите.** Помощни образувания на мускулите. Мускули на главата – мимически и дъвкателни. Мускули на гърба и шията. Мускули на раменния пояс и мишницата. Мускули на предмишница и ръка.	Общ преглед на **костите** и **ставите** и **мускулите в** човешкото тяло.
V. **12.10. – 16.10.**	**Сърдечно-съдова система. Сърце-устройство.** Устройство на стената на кръвоносните съдове: артерии, вени и капиляри. Съдове на големия кръг на кръвообръщението: клонове на възходящата аорта, аортната дъга, гръдна и коремна аорта. Главни артерии и вени на горните, долните крайници и главата. Съдове на малкия кръг	

	на кръвобръщението: белодробна артерия и белодробни вени. Венозни системи: система на горната празна вена, долната празна вена и вратната вена. **Лимфна система**. Слезка, лимфни възли, лимфни съдове.	
VI. **19.10.- 23.10.**	**Дихателна система.** Органи на дихателната система: носна кухина, гръклян. Трахея, бронхи. Бял дроб. Плевра.	**Сърдечно съдова система.** Сърце и големи съдове на сърцето. Аорта. Венозни системи: система на горната куха вена, долната куха вена и вратната вена.
VII. **26.10. – 30.10.**	**Храносмилателна система.** Общи данни за храносмилателната система. Принципно устройство на стената на органите в храносмилателната система. Устна кухина, гълтач, хранопровод, стомах. Устройство на тънкото и дебелото черво. Черен дроб и жлъчен мехур. Задстомашна жлеза. Коремница.	
VIII. **02.11. - 06.11.**	**Отделителна и мъжка полова система.** Устройство на бъбрека и бъбречното легенче. Пикочопровод. Пикочен мехур и пикочен канал. Мъжка полова система: вътрешни полови органи: тестис, придатък на тестиса, семеотводен канал, семенно мехурче, простатна жлеза. Външни полови органи – скротум, полов член.	Общ преглед на вътрешните органи по системи. **Дихателна и храносмилателна, системи.**
IX. **09.11. – 13.11.**	**Женска полова система.** Вътрешни полови органи: яйчник, яйцепровод, матка и влагалище. Външни полови органи: големи и малки срамни устни, клитор, пещеристи луковици на предверието и големите предверни жлези. Млечни жлези. **Жлези с вътрешна секреция.** Устройство на жлезите с вътрешна секреция: хипофиза, епифиза, щитовидна жлеза и околощитовидни жлези. Задстомашна жлеза. Надбъбречни жлези.	
X. **16.11. - 20.11.**	**Нервна система.** Строеж на гръбначния мозък. Строеж на продълговатия и малкия мозък. Строеж на средния и междинния мозък. Ретикуларна формация. Краен мозък.	**Отделителна, полова и ендокринна системи.**

XI. **23.11. – 27.11.**	**Нервна система.** Обвивки на главния и гръбначния мозък – мозъчни вентрикули, кръвоснабдяване на главния мозък. Ликвор. Гръбначно - мозъчни нерви. Черепно-мозъчни нерви. Вегетативна нервна система – симпатиков и парасимпатиков дял. Сетивни органи.	
XII. **30.11. – 04.12.**		**Нервна система.** Строеж на гръбначния мозък. Строеж на продълговатия и малкия мозък. Строеж на средния и междинния мозък. Ретикуларна формация. Краен мозък. Обвивки на главния и гръбначния мозък – мозъчни вентрикули, кръвоснабдяване на главния мозък. Ликвор. Гръбначно - мозъчни нерви. Черепно-мозъчни нерви. Вегетативна нервна система – симпатиков и парасимпатиков дял. Сетивни органи.

СПИСЪК НА ПРЕПОРЪЧВАНАТА ЛИТЕРАТУРА:

1. Анатомия на човека. Учебник – атлас за медицински колежи, Василев В. , Балтаджиев Г., Балтаджиев А., Пловдив, 2011, 2016, 2018, 2020.
2. Синельников Р. Атлас анатомии человека, - Медицина, т.1,2,3 - 1980г. и др. издания на същия атлас.
3. Пенев, Д. и колектив - Анатомия и физиология на човека - учебник за подготовка на здравни кадри, МФ, 1989 г.
4. Гълъбов, Г., Г. Василев – Репетиториум анатомикум III изд, София, Мед. и физк., 1990г
5. Ванков, В., - Анатомия на човека, МФ, 1990г. – учебник за студенти по медицина
6. Анатомия: Учебник-атлас за медицинските колежи, Василев В. – София, 1999
7. Павлов, А. и др. Анатомия и физиология /А. Павлов, П. Йотовски, Т. Аврамова-София; АРСО, 2002.

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯТА ПО АНАТОМИЯ ЗА СТУДЕНТИ
СПЕЦИАЛНОСТ МЕД. СЕСТРИ
ЗИМЕН СЕМЕСТЪР НА УЧЕБНАТА 2026/2027 Г.

СЕДМИЦА	УПРАЖНЕНИЯ	ЧАСОВЕ
III. **28.09 - 02.10.**	Общ преглед на **костите** и **ставите** и **мускулите в** човешкото тяло.	2 уч. часа
V. **12.10. - 16.10.**	**Сърдечно съдова система.** Сърце и големи съдове на сърцето. Аорта. Венозни системи: система на горната куха вена, долната куха вена и вратната вена.	2 уч. часа
VII. **26.10. - 30.10.**	Общ преглед на вътрешните органи по системи. **Дихателна и храносмилателна, системи.**	2 уч. часа
IX. **09.11. – 13.11.**	**Отделителна, полова и ендокринна системи.**	2 уч. часа
XI. **23.11. – 27.11.**	**Нервна система.** Строеж на гръбначния мозък. Строеж на продълговатия и малкия мозък. Строеж на средния и междинния мозък. Ретикуларна формация. Краен мозък. Обвивки на главния и гръбначния мозък – мозъчни вентрикули, кръвоснабдяване на главния мозък. Ликвор. Гръбначно - мозъчни нерви. Черепно-мозъчни нерви. Вегетативна нервна система – симпатиков и парасимпатиков дял. Сетивни органи.	2 уч. часа

Изготвила:
Доц. д-р А. Фъсова, дм